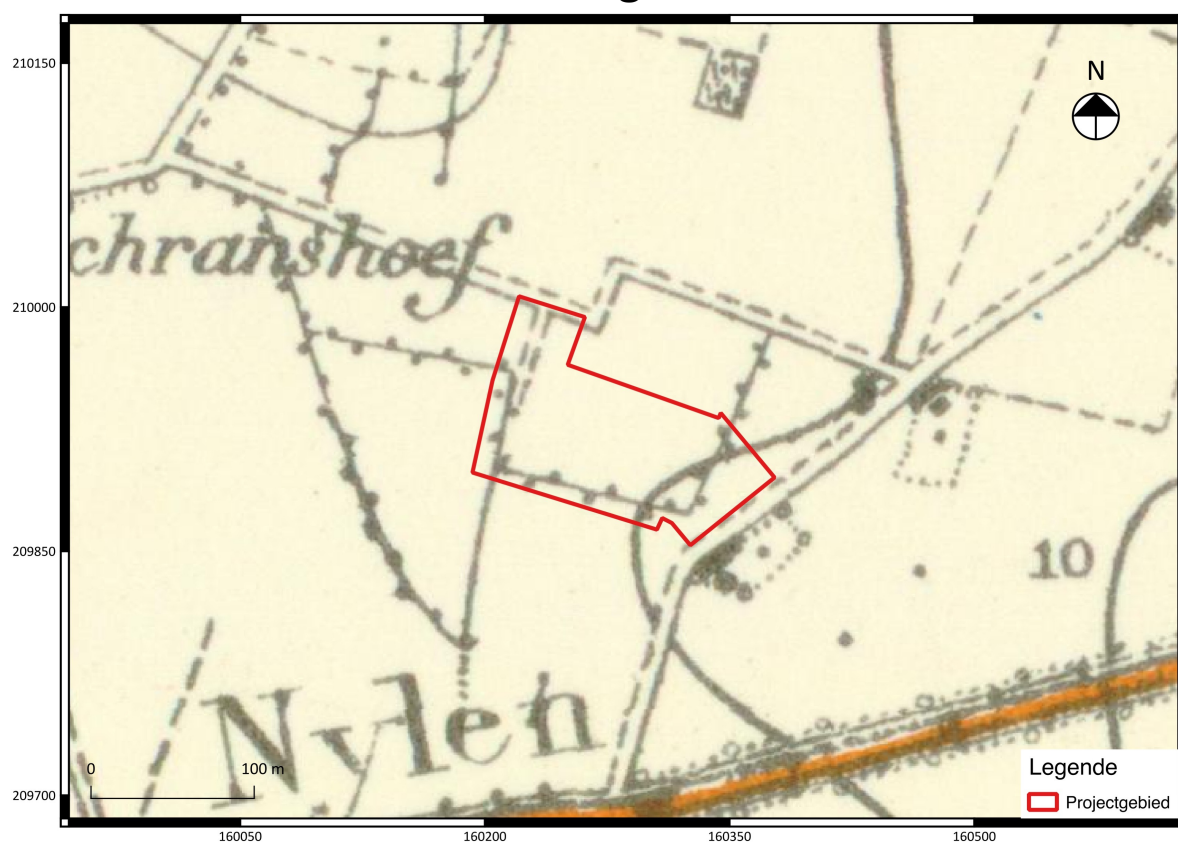

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Sint-Damiaanstraat te Wommelgem

Maarten Smeets
Annelies De Raymaeker
Vanessa Vander Ginst
Nick Van Liefferinge
Marjolein van der Waa
Wouter Yperman

Kessel-Lo, 2016
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Sint-Damiaanstraat te Wommelgem

**Maarten Smeets
Annelies De Raymaeker
Vanessa Vander Ginst
Nick Van Liefferinge
Marjolein van der Waa
Wouter Yperman**

**Kessel-Lo, 2016
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Sint-Damiaanstraat te Wommelgem
--

Initiatiefnemer:	Codominium Development
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker
Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker
Auteurs:	Annelies De Raymaeker, Marjolein van der Waa, Maarten Smeets, Vanessa Vanderginst, Nick Van Liefferinge, Wouter Yperman
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2016, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek	p. 2
1.1 Beschrijvend gedeelte	p. 2
1.1.1 Administratieve gegevens	p. 2
1.1.2 Archeologische voorkennis	p. 4
1.1.3 Onderzoeksopdracht	p. 4
Vraagstelling	p. 5
Randvoorwaarden	p. 5
Beschrijving geplande werken	p. 5
<i>Huidige situatie</i>	p. 5
<i>Geplande werken</i>	p. 8
1.1.4 Werkwijze en motivering bronselectie	p. 11
1.2 Assessmentrapport	p. 12
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied	p. 12
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied	p. 17
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied	p. 23
1.2.3.1 <i>Vastgestelde archeologische zones</i>	p. 23
1.2.3.2 <i>Gebieden "geen archeologisch erfgoed"</i>	p. 24
1.2.3.3 <i>Beschermde archeologische sites</i>	p. 24
1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 26
1.2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen	p. 26
1.3 Samenvatting bureauonderzoek	p. 28
1.3.1 Samenvatting gespecialiseerd publiek	p. 28
1.3.2 Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek	p. 28
Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen	p. 30
2.1 Administratieve gegevens	p. 30
2.2 Gemotiveerd advies	p. 32
2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem/opgraving	p. 33
2.3.1 Aanleiding van het vooronderzoek	p. 33
2.3.3 Resultaten van het bureauonderzoek	p. 33
2.3.4 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	p. 34
2.3.5 Onderzoeksmethode en -strategie	p. 35
2.3.6 Onderzoekstechnieken	p. 38
Landschappelijk booronderzoek: techniek en motivatie	p. 38
Proefsleuvenonderzoek: techniek en motivatie	p. 38
Verkennd archeologisch booronderzoek: techniek en motivatie	p. 38
Waarden archeologisch booronderzoek: techniek en motivatie	p. 38
2.3.7 Voorziene afwijkingen van de Code Goede Praktijk	p. 39
Bibliografie	p. 42
Bijlagen	
Bijlage 1: Plannenlijst	p. 43
Bijlage 2: Fotolijst	p. 47
Bijlage 3: Meest recente ontwerpplan	p. 48

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

3.1 Beschrijvend gedeelte

3.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2016 K 33 (bureauonderzoek)
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande verkavelingsaanvraag voor de bouw van diverse woongelegenheden met bijbehorende ondergrondse parking op het terrein van een nog te slopen sociale werkplaats, met in totaal een oppervlakte van 14050 m ² . Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m ² of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker OE/ERK/Archeoloog/2015/00148, Studiebureau Archeologie bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Locatie:	Wommelgem, Sint-Damiaanstraat (fig. 1.1 en 1.2) Bounding box: punt 1: x=160192, y=209854 punt 2: x= 160378, y= 210007 Wommelgem, Afd. 1, Sectie C, percelen 518R3, 518M2, 518N2, 517G4, 518K3, 517N4, 517L4, 517H4 (fig. 2.1)
Periode uitvoering:	31-10-2016 t/m 11-11-2016
Relevante termen:	Bureauonderzoek, middeleeuwen, Tweede Wereldoorlog
Bebouwde zones:	Het terrein wordt momenteel in beslag genomen door een voormalige sociale werkplaats, enkele woningen en bijbehorende verhardingen. Zie voor een overzicht fig. 2.2.
Vervuilde zone:	Boorresultaten in het kader van een technisch saneringsverslag voor het projectgebied tonen een vervuilde zone in het oostelijk gedeelte van het projectgebied, zie fig. 2.3.

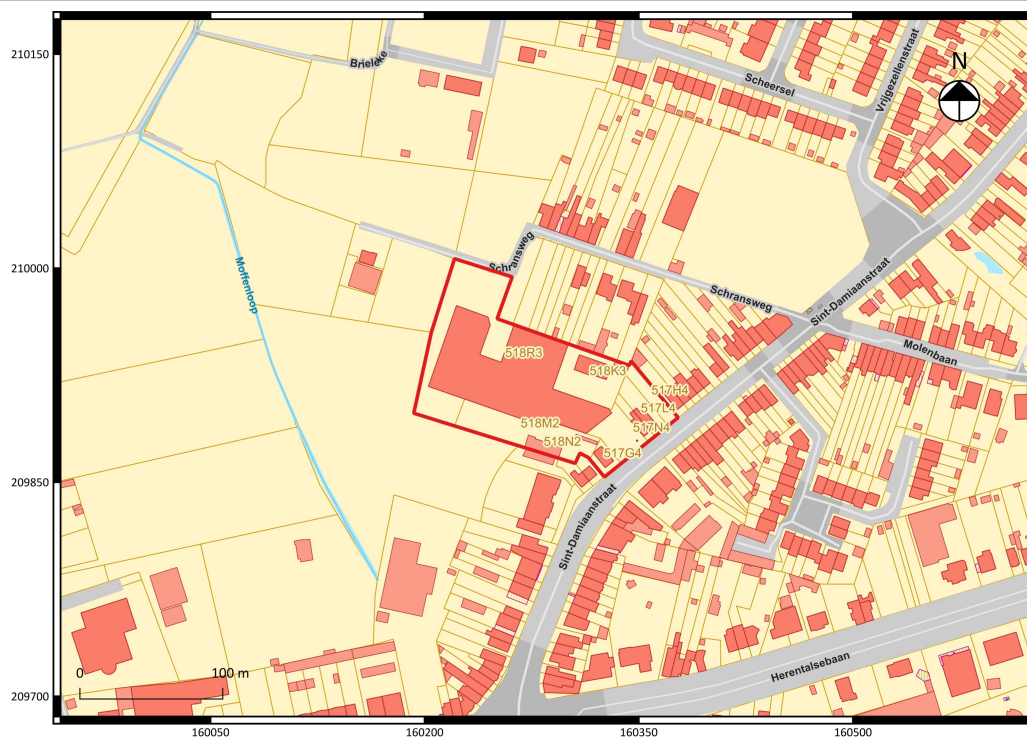

Fig. 2.1: Uittreksel van het kadafterplan met fitering van het projectgebied (©CADGIS).

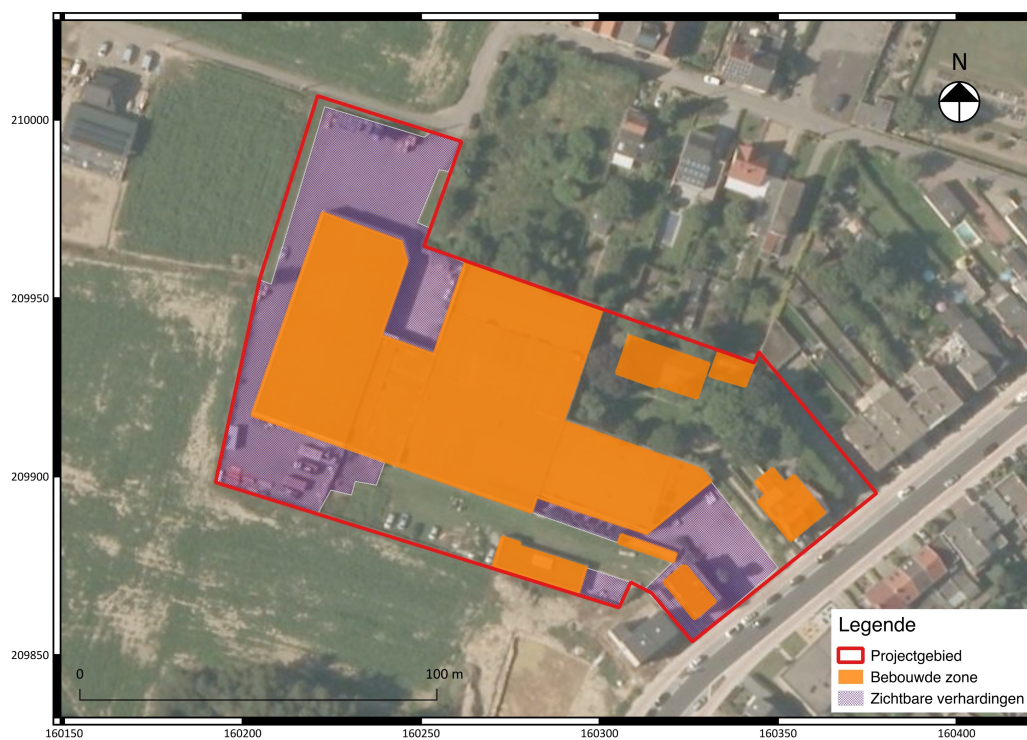

Fig. 2.2: Overzicht van de huidige bebouwing en verhardingen binnen het projectgebied.

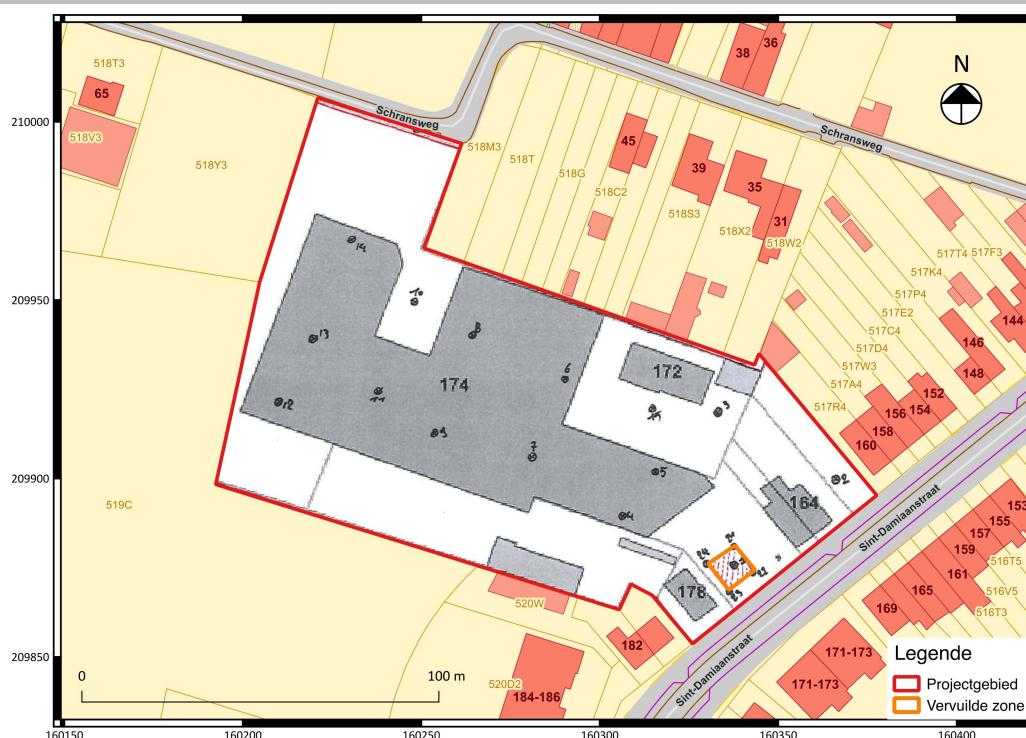

Fig. 2.3: Locaties van de stabiliteitsboorpunten en vervuilde zone geprojecteerd op de kadasterkaart.
Bron afbeelding: Vermeulen P. 2016.

2.1 Gemotiveerd advies

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek (projectcode 2016 K 33) blijkt verder archeologisch onderzoek nodig, omdat onvoldoende informatie is gegenereerd om een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen. Momenteel is verder archeologisch vooronderzoek echter niet mogelijk, omdat een groot deel van het terrein ontoegankelijk is door bestaande bebouwing en verharding (zie fig. 2.2). De sloop van die bebouwing is opgenomen in de te bekomen vergunning. Hierdoor is er sprake van zowel een praktische onmogelijkheid als een juridische onwenselijkheid (verwijzend naar de nog te bekomen sloopvergunning) met betrekking tot het direct uitvoeren van het archeologische vervolgonderzoek²¹. Op basis hiervan zal een programma van maatregelen worden opgesteld voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem.

Bij de ondergrondse (onder het maaiveld) sloopwerkzaamheden van de huidige bebouwing (fundering e.d.) dient een archeologische begeleiding plaats te vinden. De argumentatie hiervoor is drievoudig. Enerzijds is de diepte van het archeologisch vlak nu nog niet gekend, waardoor de mogelijkheid bestaat dat de ondergrondse bodemwerken archeologische vindplaatsen gaan verstoren. Anderzijds is volgens de bodemkaart een plaggendek met eventueel bedolven podzol aanwezig op het terrein (Sbm-bodemserie). De mogelijkheid bestaat dus dat de huidige funderingen het archeologisch vlak niet beschadigd hebben, wat tijdens de sloop ervan wellicht wel gaat gebeuren. De aanwezige en bedreigde archeologische vindplaatsen kunnen tijdens de begeleiding

²¹ Zoals omschreven in het Erfgoeddecreet 2013, 5.4.7 "Procedure bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren".

van de ondergrondse sloopwerkzaamheden door de erkend archeoloog worden gedocumenteerd. Ten slotte kan deze begeleiding worden gecombineerd met een aardkundig assessment van de blootgelegde profielen, ter evaluatie van een al dan niet intacte aanwezige bodemsequentie en voor de vaststelling van de aanwezige bodemkundige eenheden. Wanneer een grootschalige bodemverstoring tijdens deze begeleiding wordt vastgesteld door een aardkundige, worden deze zones uitgesloten van verder onderzoek zoals omschreven staat in het Programma van Maatregelen.

De uitvoering van de werfbegeleiding wordt alleen voorgesteld voor (eventuele) ondergrondse sloopwerkzaamheden van de huidige bebouwing. De uitvoering ervan dient plaats te vinden in overeenstemming met de Code van Goede Praktijk hoofdstuk 19 “Werfbegeleiding”.

2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.3.1 Aanleiding van het vooronderzoek²²

De archeologienota kadert in de aanvraag voor een verkavelingsvergunning voorafgaand aan een bouwvergunning. De initiatiefnemer plant de bouw van diverse wooneenheden met een centrale, ondergrondse parking. Tussen de woningen zal een straat met bijbehorende nutsleidingen worden aangelegd die de Sint-Damiaanstraat met de Schransweg zal verbinden. Voor de bouw van de parkeerplaats zal de bodem tot op een diepte van -3,50 m-mv worden verstoord, voor de overige zone wordt de verstoringsdiepte geschat tot maximaal -1,50 m-mv.

2.3.2 Resultaten van het bureauonderzoek

Op basis van de geraadpleegde bronnen kunnen binnen de grenzen van het projectgebied archeologische waarden worden verwacht uit alle perioden vanaf de steentijd tot aan de Tweede Wereldoorlog.

Landschappelijk gezien behoort het projectgebied tot de Kempen, meer specifiek de Noorderkempen. Geomorfologisch ligt het projectgebied op de rand van een verhoogd plateau met uitzicht over de Moflenloop. Aan de hand van historische kaarten kan overigens worden afgeleid dat het projectgebied lange tijd in gebruik was als landbouwgrond, tot het in de tweede helft van de twintigste eeuw in cultuur werd genomen door de bouw van de voormalige sociale werkplaats.

Volgens de bodemkaart bevindt het projectgebied zich in een zone met een als Sbm geclassificeerde bodemserie. Dit bodemtype behoort tot een pluggen bodemserie met een mogelijk begraven podzol onder een dikke antropogene humus A-horizont. De aanwezigheid van een pluggenbodem verhoogt de kans op *in situ* bewaarde sporensites en / of steentijdsites. Een klein deel in het westen van het projectgebied staat te boek als een OB-bodemtype, wat verwijst naar een niet-gekarteerde bebouwde zone.

Grootschalige verstoringen kunnen niet afdoende vastgesteld worden; de grote centrale fabriekshal lijkt niet te zijn onderkelderd en van de aanwezige particuliere woningen is niets bekend. Aangezien op basis van de beschikbare gegevens niet voldoende kan worden gestaafd dat hiermee het volledige

²² Voor een gedetailleerde en met plannen geïllustreerde omschrijving van de geplande werken, zie paragraaf 1.1.3 *Beschrijving van de geplande werken*.

archeologische bodemarchief is verstoord, is aan te raden deze zones toch op te nemen in het toekomstige archeologische vervolgonderzoek. Een kleine vervuilde zone is door de milieudeskundige vastgesteld als vervuild²³. Op deze locatie zal het bodemarchief danig zijn aangetast door de vervuiling, waardoor archeologische onderzoeken die hier worden uitgevoerd accurate noch precieze data zullen opleveren. Deze zone wordt daarom dan ook uitgesloten van verder archeologisch onderzoek (zie fig. 2.3).

Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De doelstelling van dit uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem betreft het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en de inschatting van het potentieel op archeologische kennisvermeerdering.

De volgende onderzoeksvragen zijn hierbij van belang:

- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?
- Zijn er nog intacte – al dan niet begraven – (paleo)bodems aanwezig?
- In hoeverre is de bodemopbouw – zoals weergegeven op de bodemkaart – recent (= de periode na de Tweede Wereldoorlog) verstoord?
- Zijn er archeologische sporen en/of vondstenconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het vergunningsgebied en zo ja, wat is de afbakening hiervan in ruimte en tijd?
- Wat is de aard en datering van de aanwezige archeologische sporen?
- Is verder archeologisch onderzoek nodig?

Het vooronderzoek in zijn geheel kan als volledig worden beschouwd als er voldoende informatie is gegenereerd om:

- een te bekrachtigen nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft.
- een te bekrachtigen nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de onmogelijkheid voor een behoud *in situ* staft en een plan van aanpak hiervoor biedt.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud *in situ* staft en een plan van aanpak hiervoor biedt.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan nu al met zekerheid een verstoorde zone (door vervuiling) worden vastgesteld (fig. 2.3). Deze verstoorde zone is niet geselecteerd voor verder onderzoek. De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen van het assessment beantwoord zijn.

²³ Vermeulen P. 2016.

2.3.4 Onderzoeksmethode en -strategie

De keuzes van de methodes voor verder vooronderzoek en het wel/of niet uitvoeren van deze onderzoeken, worden gebaseerd op de volgende vier criteria:

- 1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?
- 2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein?
- 3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief om de methode toe te passen op het terrein?
- 4° is het NOODZAKELIJK om deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?

In eerste instantie wordt de oppertuimte van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuun	Motivering
Landschappelijk booronderzoek	Ja	Het is zinvol of nuttig om in de toekomst een verkenning van de lithostratigrafische opbouw van het terrein uit te voeren door middel van een landschappelijk booronderzoek. De resultaten van het onderzoek kunnen een antwoord verschaffen op de volgende onderzoeksvragen: - <i>Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?</i> - <i>Zijn er nog intacte - al dan niet begraven - (paleo)bodems aanwezig?</i> In deze fase is het echter niet mogelijk en niet nuttig om een dergelijk onderzoek op te starten. Aangezien meer dan 80% van het terrein ontoegankelijk is door bebouwing en verharding, zullen de boringen niet verspreid over het terrein kunnen worden geplaatst en kan de assessment niet het volledige terrein omvatten. Er kan in dat geval geen afdoende antwoord worden geboden op de onderzoeksvragen, waardoor de doelstelling van het onderzoek niet zal worden bereikt. Pas na het verwijderen van de bebouwing en verharding zal de hoofddoelstelling van dit onderzoek (de bodemkundige evaluatie van een terrein in functie van de bewaringsconditie van paleobodems en eventuele archeologische vindplaatsen) kunnen worden behaald.
Landschappelijke profielputten	Nee	Aangezien de bovengenoemde vraagstellingen beantwoord kunnen worden aan de hand van een landschappelijk booronderzoek is het niet noodzakelijk om deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-baten).
Geofysisch onderzoek	Nee	Het is niet nuttig om deze methode toe te passen. Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens met betrekking tot de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Deze methode is vooral nuttig op terreinen waar ondergrondse lineaire bodemsporen en (muurwerk)constructies met hoge graad van zekerheid worden verwacht op basis van het bureauonderzoek, wat hier niet het geval is.

Veldkartering	Nee	Het is niet nuttig om deze onderzoeksmethode toe te passen. Het terrein is voor een groot deel ontoegankelijk door aanwezige bebouwingen en verhardingen. Na het verwijderen van de verhardingen of de sloop van de gebouwen zal het terrein een zeer slechte zichtbaarheid bezitten voor archeologische artefacten, waardoor het onderzoek als onnuttig wordt beschouwd.
---------------	-----	---

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Verkendend archeologisch booronderzoek	Ja/nee	Indien bij het landschappelijk booronderzoek resten van een paleobodem worden aangetroffen, wordt overgegaan tot een verkendend archeologisch booronderzoek ²⁴ . Dit heeft als doel het opsporen van archeologische sites, waarmee een antwoord wordt geboden op de volgende onderzoeksvraag: <i>Zijn er archeologische sporen en/of vondstenconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het vergunningsgebied?</i> Wanneer er geen paleobodem wordt aangetroffen bij het landschappelijk booronderzoek kan onmiddellijk worden overgegaan tot het trekken van proefsleuven ²⁵ .
Waarderend archeologisch booronderzoek	Ja/nee	Indien tijdens het verkendend archeologisch booronderzoek lithische artefacten worden aangetroffen, wordt overgegaan tot deze methode. Deze methode heeft als doel een reeds opgespoorde site door middel van boringen te evalueren en geeft in functie daarvan antwoord op de volgende onderzoeksvraag: <i>wat is de afbakening in ruimte van de aangetroffen site?</i>
Proefputten in functie van steentijd artefactensites	Nee	Deze methode is in het geval van een reeds aangetroffen site niet wenselijk, gezien het verhoogde versturende effect proefputten hebben op <i>in situ</i> steentijdsites. Boringen gaan daarnaast sneller, zijn goedkoper en geven eveneens gegevens over de landschappelijke bodemopbouw, aanwezigheid en afbakening van eventuele steentijdsites.
Proefsleuven en/of proefputten	Ja	Het is mogelijk om deze methode toe te passen op het terrein. Een proefsleuvenonderzoek laat toe inzicht te krijgen in de verstoringsgraad van het bodemarchief en de bewaringstoestand van de aanwezige archeologische waarden. De resultaten van het onderzoek kunnen een antwoord verschaffen op de volgende onderzoeksvragen: - <i>In hoeverre is de bodemopbouw - zoals weergegeven op de bodemkaart – recent (= de periode na de Tweede Wereldoorlog) verstoord?</i> - <i>Zijn er archeologische sporen en/of vondstconcentraties</i>

²⁴ In overeenstemming met de Code Goede Praktijk 8.4.

²⁵ In overeenstemming met de Code Goede Praktijk 8.6.

		<i>aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in ruimte en tijd?</i> - <i>Wat is de aard en de datering van de aanwezige archeologische sporen?</i> Wanneer een door middel van archeologische boringen gelokaliseerde steentijdsite zich niet over het hele terrein lijkt uit te strekken, zullen er proefsleuven worden getrokken over het resterende oppervlak om mogelijk aanwezige sites met bodemsporen op te sporen. In de zone van een mogelijke steentijdsite wordt, na opgraving hiervan, nog overgegaan tot proefsleuvenonderzoek indien met deze archeologische opgraving de natuurlijke bodem nog niet zou bereikt zijn in (een deel van) deze zone.
--	--	---

Op basis van de voorgenoemde afwegingen wordt een vervolgonderzoek geadviseerd dat bestaat uit de **archeologische begeleiding van de ondergrondse sloopwerkzaamheden** wanneer die onder het maaiveld plaatsvinden. De vrijgekomen profielen tijdens ondergrondse sloopwerkzaamheden worden bestudeerd door een aardkundige, die op basis hiervan eventuele verstoorde zones kan vaststellen die kunnen worden uitgesloten voor vervolgonderzoek zoals staat beschreven in dit Programma van Maatregelen.

Na de verwijdering van de huidige bebouwing dient een **landschappelijk booronderzoek** plaats te vinden om inzicht te verkrijgen over de intacte bodemopbouw en aan/afwezigheid van paleobodems over het *hele terrein*. Tevens kan de afbakening van eventueel vastgestelde verstoorde zones tijdens de begeleiding van ondergrondse sloopwerkzaamheden preciezer in beeld worden gebracht op basis van de resultaten van het landschappelijk booronderzoek.

In het geval van het aantreffen van een paleobodem op (een deel van) het terrein is een **verkennend archeologisch booronderzoek** aangewezen om eventueel aanwezige steentijd artefactensites kunnen opsporen. Er wordt geadviseerd om niet te werken met proefputten aangezien deze een grotere versturende impact hebben om mogelijke aanwezige sites en omdat boringen sneller gaan en dus goedkoper zijn. Het verkennend archeologisch booronderzoek kan pas plaatsvinden na de (bovengrondse) sloop van de gebouwen en de verwijdering van de verharding.

Wanneer er bij het verkennend archeologisch booronderzoek lithische artefacten (of andere prehistorische artefacten) worden opgeboord, en er dus is vastgesteld dat er een prehistorische archeologische site aanwezig is op het onderzoeksterrein, zal deze site ruimtelijk worden afgebakend door middel van een **waarderend archeologisch booronderzoek**.

Zodra aan de hand van de waarderende archeologische boringen (eventueel dus in combinatie met proefsleuven) de site(s) afgebakend is/zijn, kan worden overgegaan tot **opgraving** van de mogelijk aanwezige steentijdsite(s) met een aan de aard van de site aangepaste methodiek overeenkomstig met de Code van Goede Praktijk.

Wanneer een door middel van archeologische boringen (verkennend en waarderend) gelokaliseerde steentijdsite zich niet over het hele terrein lijkt uit te strekken, zullen er **proefsleuven** worden getrokken over het resterende oppervlak om mogelijke aanwezige sites met bodemsporen op te sporen.

In de zone van de mogelijke aanwezige steentijdsite wordt, na opgraving hiervan, nog overgegaan tot proefsleuvenonderzoek indien met deze archeologische opgraving de natuurlijke bodem nog niet zou bereikt zijn in (een deel van) deze zone.

2.3.5 Onderzoekstechnieken

Landschappelijk booronderzoek: techniek en motivatie

Het landschappelijk booronderzoek wordt conform de Code van Goede Praktijk²⁶ uitgevoerd. Er wordt in een verspringend driehoeksgrid van 40 op 30 m boringen gezet op het terrein (fig. 2.4). Deze dekking werd (naast tevens gehanteerde dekkingen in een grid van 25, 30 of 25 m op 30 m) ook voorheen conventioneel gehanteerd bij landschappelijke boringen. Indien op basis van de boorresultaten echter niet duidelijk is of er al dan niet een mogelijk bewaarde onderliggende paleobodem aanwezig is, kan het grid alsnog verdicht worden naar een grid van 25, 30 of 25 m op 30 m tot deze vraagstelling uitgeklaard is. Omwille van praktische redenen zoals het voorkomen van zand en de mogelijkheid van de aanwezigheid van puin in de ondergrond wordt geopteerd voor het gebruik van een Edelmanboor met een diameter van 7 cm.

Proefsleuvenonderzoek: techniek en motivatie

De sleuven worden aangelegd volgens de Code van Goede Praktijk hoofdstuk 8.6. Omwille van de praktische redenen zoals het werken evenwijdig aan de langste perceelsgrens, wordt geopteerd voor de aanleg in het westelijk deel van drie proefsleuven met een NO-ZW-oriëntatie en over de rest van het terrein haaks op de Sint-Damiaanstraat zes sleuven met een N-W-oriëntatie (fig. 2.5). Omwille van praktische aspecten zoals snelheid en efficiëntie wordt geopteerd voor 2 m brede, parallelle proefsleuven met een tussenafstand die niet meer dan 15 m van middenpunt tot middenpunt bedraagt. Mogelijk aanwezige sporen in zandgronden zijn doorgaans zeer goed leesbaar, zodat hiervoor niet op 4 m brede sleuven moet teruggevallen worden. De sleuven worden aangelegd tot op het eerste archeologisch relevante vlak. Wanneer uit de landschappelijke boringen blijkt dat er geen origineel bodemarchief aanwezig is onder het mogelijk verstoorde deel van het vergunningsgebied, kan geopteerd worden om de meest noordoostelijke sleuf niet aan te leggen. De dekkingsgraad van 12,5 % volgens conventies wordt conform de Code Goede Praktijk opgesplitst in 10 % sleuven en 2,5 % kijkvensters.

Verkenkend archeologisch booronderzoek: techniek en motivatie

Het verkennend archeologisch booronderzoek wordt uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk (8.4). Het grid wordt verdicht tot 10 x 12 m in een verspringend driehoeksgrid (fig. 2.6) om op die manier potentieel bewaarde steentijdsites in kaart te brengen. Voor het karteren van dergelijke lithische artefactensites dient een Edelmanboor met boorkop van minimaal 10 cm doorsnede gehanteerd te worden. Het opgeboorde sediment wordt gezeefd overeenkomstig de bepalingen van de Code Goede Praktijk, met, in geval van steentijd artefacten sites, een zeef met maaswijdte van maximaal 2 millimeter.

Waarderend archeologisch booronderzoek: techniek en motivatie

Het waarderend archeologisch booronderzoek wordt uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk (8.5). Bij het archeologisch booronderzoek wordt het grid op een gerichte manier verdicht met extra boringen (grid van 5 op 6 m) om de omvang en begrenzing van de concentratie te kunnen

²⁶ In overeenstemming met de Code Goede Praktijk 7.3.2.

evalueren. Bij het karteren van artefactensites wordt een Edelmanboor met een boorkop met een diameter van 15 cm gebruikt.

2.3.6 Voorziene afwijkingen van de Code Goede Praktijk

Niet van toepassing.

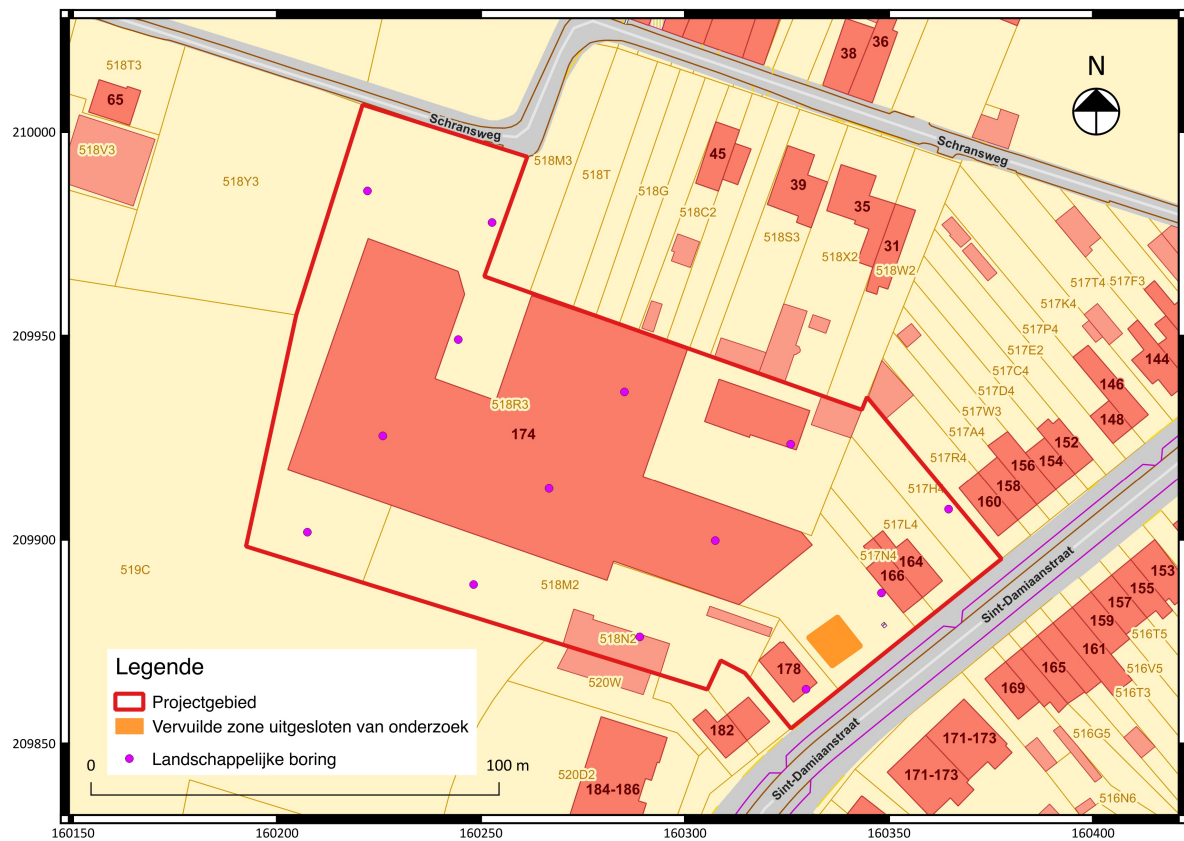
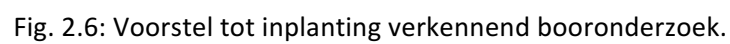
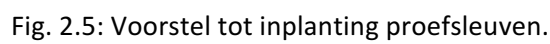

Fig. 2.4: Voorstel tot inplanting landschappelijke boringen.

Bibliografie

Literatuur:

VAN RANST E. EN SYS C. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20 000)*. Laboratorium voor Bodemkunde. Gent.

VERMEULEN P. 2016. *Technisch Verslag Condominium project Wommelgem*. Condominium Vastgoed Bvba.

Websites geraadpleegd november 2016:

<https://geo.onroenderfoed.be>

<https://cai.onroenderfgoed.be>

<https://onderzoeksbalans.onroenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

www.dov.vlaanderen.be

www.geopunt.be

www.wommelgem.be

Bijlage 1 : Plannenlijst

Projectcode	2016 K 33
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	1/2500
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	1996
Plannummer	2
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	1/2500
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016
Plannummer	3
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Aanduiding bebouwde zones
Aanmaakschaal	1/2500
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016
Plannummer	4
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie boringen en vervuilde zone
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016
Plannummer	5
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie ontwerpplan
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016
Plannummer	6
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie parkeerkelder
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016

Plannummer	7
Type plan	Digitaal hoogtemodel (DHM II)
Onderwerp plan	Weergave reliëf
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferentieerd (M. van der Waa)
Datum	2013-2015
Plannummer	8
Type plan	Digitaal hoogtemodel (DHM II)
Onderwerp plan	Weergave reliëf
Aanmaakschaal	1/2500
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferentieerd (M. van der Waa)
Datum	2013-2015
Plannummer	9
Type plan	Tertiair geologische kaart
Onderwerp plan	Bodemopbouw
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferentieerd (M. van der Waa)
Datum	1989-2001
Plannummer	10
Type plan	Quartaire geologische kaart
Onderwerp plan	Bodemopbouw
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferentieerd (M. van der Waa)
Datum	1991-2005
Plannummer	11
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Bodemopbouw
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferentieerd (M. van der Waa)
Datum	2012-2015
Plannummer	12
Type plan	Bodemerosiekaart
Onderwerp plan	Bodemopbouw
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferentieerd (M. van der Waa)
Datum	2012-2015
Plannummer	13
Type plan	Frickxkaart
Onderwerp plan	Historische kaart

Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1714-1722
Plannummer	14
Type plan	Ferrariskaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1771-1778
Plannummer	15
Type plan	Poppkaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1842-1879
Plannummer	16
Type plan	Atlas der Buurtwegen
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1841
Plannummer	17
Type plan	Vandermaelenkaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1846-1954
Plannummer	18
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1948
Plannummer	19
Type plan	Bodembedekkingskaart
Onderwerp plan	Bodemgebruik
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2012
Plannummer	20

Type plan	Topografisch
Onderwerp plan	CAI locaties
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	November 2016
Plannummer	21
Type plan	Synthesekaart
Onderwerp plan	Impactstudie
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal (M. van der Waa)
Datum	November 2016
Plannummer	22
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie landschappelijke boringen
Aanmaakschaal	1/2500
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016
Plannummer	23
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie proefsleuven
Aanmaakschaal	1/2500
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016
Plannummer	24
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie verkennende boringen
Aanmaakschaal	1/2500
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (M. van der Waa)
Datum	2016

Bijlage 2 : Fotolijst

Projectcode	2016 K 33
Onderwerp	Fotolijst
ID	F1
Type	Terreinfoto
Vervaardiging	Analoog / <i>Google Streetview</i>
Onderwerp	Zicht op de fabriekshal en verharding
ID	F2
Type	Luchtfoto
Vervaardiging	Analoog
Onderwerp	Luchtfoto projectgebied (opnamedatum 1969)
ID	F3
Type	Luchtfoto
Vervaardiging	Analoog
Onderwerp	Luchtfoto projectgebied (opnamedatum 1971)
ID	F4
Type	Luchtfoto
Vervaardiging	Analoog
Onderwerp	Luchtfoto projectgebied (opnamedatum 2000)
ID	F5
Type	Luchtfoto
Vervaardiging	Analoog
Onderwerp	Luchtfoto (opname zomer 2012)

Bijlage 3 : Meest recente ontwerpplan

alle maten te controleren op de werf

B

architecten

Wommelgem Sint-Damiaanstraat		gelijkvloers	
DATUM	2016.10.11	FASE	PLAN
SCHAAL	A3 1/500		
PROJECTNR.	2014.03	SO	PL_01